Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Barraca 1 del Camí de la Carena dels Ginebres

Rellinars

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	Camí de la Carena dels Ginebres
Emplaçament	Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
Alçada:	454

Coordenades:

Latitud:	41.63144
Longitud:	1.93579
UTM Est (X):	411357
UTM Nord (Y):	4609404

Classificació

Número de fitxa	08179 - 247
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Popular Contemporani Modern
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Enfonsada.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08178A004000040000OR
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa:	ds., 02/02/2019 - 01:00

Descripció

Barraca de pedra seca situada en el Serrat dels Ginebres, dalt de tot de la carena. S'hi accedeix a partir del Camí de la Font de la Saiola. Un cop travessat el torrent que porta el mateix nom, i on conflueix amb el de la Barbotera, cal agafar el camí costerut que s'inicia a mà dreta mateix. Es tracta del Camí del Serrat dels Ginebres a l'Obac. Després de 350 metres de pujada, el camí bifurca. Cal deixar enrere el que va a l'Obac i entrar pel planer de la dreta. La barraca està situada abans d'arribar a la primera corba que fa el terreny. Des d'aquí es veu la solera del llit del Torrent del Conill. És de planta circular (1,70 metres). De la porta, orientada al sud-oest, només es conserva l'amplada (0,50m). La coberta està enfonsada. No té espitlleres ni s'observa cap cocó o tinell. El gruix de murs és de 0,50 metres i l'alçada conservada fins a l'arrencada de la coberta és de 0,95 metres.

Observacions:

Aquesta barraca no consta en l'inventari de l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca. Però sí que està documentada en el plànol de barraques i elements de pedra seca del Claudi Perarnau.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterrassar el terreny i també en tines.
Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.
La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.
RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.
RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

